

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isibhe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjahabela: Lefapha la Thuto

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2025

**GEOGRAFIE V1
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: KLIMAAT EN WEER EN GEOMORFOLOGIE**VRAAG 1: DIE ATMOSFEER**

1.1	1.1.1	Z (1)		
	1.1.2	Z (1)		
	1.1.3	Y (1)		
	1.1.4	Z (1)		
	1.1.5	Y (1)		
	1.1.6	Y (1)		
	1.1.7	Y (1)		
	1.1.8	Y (1)	(8 x 1)	(8)
1.2	1.2.1	A (1)		
	1.2.2	A (1)		
	1.2.3	B (1)		
	1.2.4	B (1)		
	1.2.5	C (1)		
	1.2.6	B (1)		
	1.2.7	C (1)	(7 x 1)	(7)
1.3	1.3.1	A (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.2	Droogte (1)
Vure (1)
Sneeustorms (1)
Vloede (1)
[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	1.3.3	Föhn-winde is warm, droë winde wat van die binneland na die kus waai. (2)	(1 x 2)	(2)
	1.3.4	Dalende lug veroorsaak dat beskikbare vog verdamp soos dit warm word. (2)
Daar is adiabatiese verwarming. (2)
Daar is geen kondensasie nie. (2)
[ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)

- 1.3.5 Onderhou brandgordels (2)
 Vestig brandgordels (2)
 Bewusmakingsveldtogte om brandveiligheid aan te moedig (2)
 Hou weerwaarskuwings dop (2)
 Moedig weggooi aan om veiligheidsmaatreëls aan te moedig (2)
 Installeer vroeë waarskuwingstelsels (2)
[ENIGE VIER] (4 x 2) (8)
- 1.4 1.4.1 1 012 hPa (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.2 Saal (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.3 Daar is 'n "L" merk in die middel (2)
 Atmosferiese druk neem vanaf die sentrale punt na buite toe (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.4.4 Koue front beweeg verby die land (2)
 Helder lug aan die binneland (2)
 Kalahari-Hoog oor die binnekant (2)
 Suid-Indiese Hoog en Suid-Atlantiese Hoog het noordwaarts/naby die land gemigreer (2)
 Kuslaag is voor die kouefront (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4.5 (a) Wolkbedekking – $\frac{3}{4}$ (1)
 (b) Windrigting – Noordwes (1)
 (c) Doupunt temperatuur – 13 °C (1) (3 x 1) (3)
- 1.4.6 Hoe nader die isobare, hoe steiler is die drukgradiënt (2)
 Hoe nader die isobare hoe sterker is die wind (2) (2 x 2) (4)
- 1.5 1.5.1 Die proses waar eens vrugbare grond droog/dor word (2) (1 x 2) (2)
- 1.5.2 Verlies aan landbougrond (1)
 Verhoogde wegholbrande (1)
 Hoë erosie (1)
 Verlies aan habitat (1)
 Verminderde beskikbaarheid van water (1)
[ENIGE DRIE] (3 x 1) (3)
- 1.5.3 Klimaatsverandering – aardverwarming en verskuiwing in weerpatrone kan verwoestyning vererger (2)
 Verlengde tydperke sonder reën verminder plantegroei en grondvog, wat die grond kwesbaar laat (2)
 Hoë erosie (2)
 Los bogrond lei tot gronddegradasie (2)
 Onbeheerbare vure kan plantegroei vernietig wat tot verhoogde gronderosie kan lei (2)
 Verhoogde erosie (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 1.5.4 Beoefen grondbestuur (2)
Herbebos die gebied (2)
Verbeter grondvrugbaarheid (2)
Verminder die grootte van beeskuddes om binne die grondraai te werk (2)
Verken ander inkomstegenererende aktiwiteite wat minder impak op die omgewing het (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2)

(6)

[60]

VRAAG 2: GEOMORFOLOGIE

2.1	2.1.1	Z (1)		
	2.1.2	Y (1)		
	2.1.3	Y (1)		
	2.1.4	Y (1)		
	2.1.5	Z (1)		
	2.1.6	Y (1)		
	2.1.7	Y (1)		
	2.1.8	Y (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	C (1)		
	2.2.2	B (1)		
	2.2.3	D (1)		
	2.2.4	B (1)		
	2.2.5	B (1)		
	2.2.6	B (1)		
	2.2.7	D (1)	(7 x 1)	(7)
2.3	2.3.1	Eskarp terugtrekking (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.2	Hierdie landvorme ontwikkel in droë klimaat met min of geen reënval (2)	(1 x 2)	(2)
	2.3.3	C – Mesa (1)
D – Butte (1)	(2 x 1)	(2)
	2.3.4	C – Die weerstandbiedende boonste laag is wyer as sy hoogte (2)
D – Die weerstandbiedende boonste laag is kleiner as sy hoogte (2)	(2 x 2)	(4)
	2.3.5	POSITIEF
Indrukwekkende natuurskoon maak die canyons goeie toeriste-aantreklikhede (2)
Geleentheid vir 'n verskeidenheid avontuur/ekologiese aktiwiteite, bv. witwater-vlootvaart, abseiling, staproetes ens. (2)
Vakansieoorde naby canyons skep werkseleenthede vir die plaaslike bevolking (2)
Breë plat vlaktes tussen mesas en buttes is geskik vir die bou van infrastruktuur (2)		

OF

NEGATIEF

Gebied rondom die canyon is droog en onvrugbaar (2)

Water in riviere is te diep om benut te word (2)

Riviervalleie is te smal vir boerdery-aktiwiteite (2)

Die breedte van canyons is groot en skep 'n vervoerversperring (2)

[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)

- 2.4 2.4.1 Stapelrotse is blootgestelde granietblokke wat uit kernstene bestaan (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 2.4.2 Batoliet (1)
Lakkoliet (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 2.4.3 Hard en weerstandbiedend (2)
Geneig tot afskilfering van rotslae (2)
Rotse sonder krake en nate (2)
Daar is geen fossiele nie (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.4.4 Water sypel in die vertikale en horisontale nate van stollingsgesteentes en chemiese verwerking vind plaas (2)
Die massa stollingsgesteentes word in reghoekige blokke gesteentes afgebreek (2)
Die nate word verbreed en gevolglik word die rotse kleiner en meer afgerond (2)
Wanneer die oorliggende materiaal deur erosie verwyder is, word die gesteentes op die oppervlak blootgestel en word na verwys as stapelrotse (2) (4 x 2) (8)
- 2.5 2.5.1 Massabeweging is die beweging van verweerde materiaal teen die helling af (2) (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Swaar reënval (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.3 Pad is beskadig/het ineengestort (1)
Grond het teen die helling afbeweeg (1) (2 x 1) (2)
- 2.5.4 Huise/eiendomme kan beskadig word (2)
Padsluitings dwing padverbruikers om lang ompaaie te neem (2)
Ondergrondse pype kan beskadig word, wat tot watertekorte lei (2)
Mense kan sukkel om toegang tot noodsaaklike dienste te kry (2)
Mense kan beseer word of hul lewens verloor (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 2.5.5 Uitskakeling en beperking van aktiwiteite langs hange (2)
Plant natuurlike plantegroei op hellings (2)
Ingenieurstechnieke om grondverskuiwings te voorkom (2)
Verminder ontbossing (2)
Dreinerings- en afloopkanaliseringstrukture om oortollige water te verwyder (2)
Keermure (2)
Die bewusmaking van grondverskuiwingsrisiko's en hoe om op dit te reageer, kan gemeenskappe help om vir potensiële skade voor te berei en te verminder (2)
Die installering van stelsels wat reënval, grondvog en grondbeweging monitor, kan tydige waarskuwings verskaf vir potensiële grondverskuiwings (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2) (6)

[60]

TOTAAL AFDELING A: 120

AFDELING B**VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE****3.1 KAARTWERKVAARDIGHEDE EN BEREKENINGE**

- 3.1.1 D (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.4 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.5 A = 29° (1) (1 x 1) (1)
- B = 16' (1) en 59" (1) (1 x 2) (2)
- 3.1.6 Totale verandering 13 jaar x 2' = 26' (1)
 + (1) 26'
 25°25'
 = 25°51' Wes van WN (1) (3 x 1) (3)

3.2 KAARTINTERPRETASIE

- 3.2.1 (a) Suidwaarts (1) (1 x 1) (1)
- (b) Water versamel noord van die dammuur (2)
 Dammuur word noord van punt **G** gevind (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.2 Rëenval is seisoenaal (2) (1 x 2) (2)
- 3.2.3 (a) Nr. (1) (1 x 1) (1)
- (b) Bebosde gebied sal die waterval belemmer (2) (1 x 2) (2)
- 3.2.4 (a) Rug is 'n lang, relatief smal, hoogliggende gebied (2) (1 x 2) (2)
- (b) Dien as habitat vir verskeie spesies (2)
 Beïnvloed vloei van water (2)
 Lok toeriste (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

3.3.1	B (1)	(1 x 1)	(1)
3.3.2	Ortofoto (1)	(1 x 1)	(1)
3.3.3	Ortofotokaart het eerstehandse inligting (2) Foto's direk vanaf die bron geneem (2) Daar is minder manipulasie (2) [ENIGE TWEE]	(1 x 2)	(2)
3.3.4	Ruimtelike resolusie fokus op die meting van beeldkwaliteit (2) Die vlak van detail is sigbaar in 'n prent/Wys hoe skerp die beeld lyk (2) Spektrale resolusie fokus op hoeveel kleure vasgevang en gedifferensieer is (2) Gekarakteriseerde monsters gebaseer op fyn golflengte (2) Beskryf die vermoë van die sensor om verskillende golflengtes te differensieer (2)	(2 + 2)	(4) [30]

TOTAAL AFDELING B: 30
GROOTTOTAAL: 150